

Alexandra Václavíková
UČO: 462353

Sabine Heller: Below-the-line creativity and authorship in animation: the reality of animation production

Vo svojej analýze sa Sabine Heller venuje kreatívnemu prínosu a autorskému podielu dvoch konkrétnych profesií vnútri veľkých animačných štúdií: *character technical directors* (majú na starosti technické nástroje pričom jednou z nich je samotná Heller) a animátorom (zodpovedným za pohyb). Obe povolania sa nachádzajú pod čiarou, na základe čoho sa považujú za viac technické, než kreatívne práce. Pomocou rozhovorov zamestnancov amerických štúdií sa Heller zamerala na ich definíciu autorstva a vnímanie ich vlastného kreatívneho prínosu výslednému dielu. Tradičná koncepcia autora ako unikátneho individuála sa nedá v tomto prípade aplikovať, pretože ide o kolaboráciu osôb s rôznou špecializáciou, a na rovine profesií pod čiarou ide o ešte problematickejší koncept. Názory spytovaných o ich autorskom podiele sa navzájom líšia, a tradičné nahliadanie na kreatívny proces ako spojený s unikátnym umelcom tieto názory ovplyvňuje. A zatiaľ čo animátori neraz neváhajú porovnávať svoj podiel s živými hercami, nakoľko dodávajú pohyb a osobnosť neživým predmetom (v podstate ich oživujú), u technických režisérov je ich vizuálny podiel v podstate neviditeľný, kvôli čomu si väčšinou nepripisujú významný autorský podiel. Ich riešenie problémov sa sústreďuje najmä na technické záležitosti, pričom technika je často braná za opozíciu kreativity. Ich prínos spočíva v inom druhu autorstva, pretože oni umožňujú animátorom, aby mohli vytvárať pohyb. Každý zo zamestnancov sa podieľa na veľkom celku, ktorý vnímajú za dôležitejší, než jeho jednotlivé prvky. Animátor dokáže postave poskytnúť atribúty, ktoré jej režisér pôvodne nepripisoval. Na druhú stranu, technický režisér dokáže prísť s novým nápadom, kreatívnym riešením problému. Heller tak na základe svojho rozboru ukazuje, že v prípade veľkých animačných štúdií je treba nahliadať na produkciu 3D celovečerných filmov skrz kolaboratívny autorský prístup, do ktorého je treba zahrnúť ako zamestnancov nad, tak pod čiarou.

Dieter Wiedemann, Falk Tennert: Children's Television in the GDR

Autori sa vo svojom texte venujú analýze programovania detskej televízie v NDR. Štruktúrne zmeny v tomto programovaní rozdelili do 4 období. Prvé, od roku 1952 až do 63 nazývajú experimentálnym obdobím, kedy ešte len málo rodín disponovalo televíziou. Politicko-ekonomická situácia bola náročná a ovplyvňovala programovacie rozhodnutia, nakoľko relácie museli zvyčajne reflektovať súdobú politickú situáciu a v popredí stála aj vzdelávacia hodnota. Ani rozprávky neboli výnimkou, taktiež boli podradené politickej debate. V druhom období, 1964-1973, vznikli dve separátne oddelenia a programovanie sa začalo špecializovať na rôzne vekové kategórie. Udiali sa dôležité politické aj ekonomické zmeny, ako 11. stranický kongres, počas ktorého Erich Honecker kritizoval negatívny vplyv západnej TV na mladých a deti. Odradzovalo sa tak od sledovania západnej televízie až do roku 1980. Ďalej to bola technicko-vedecká revolúcia, či od 60. rokov pravidelná produkcia rozprávok, pričom takmer všetky boli vytvorené v štúdiách. Počas tretieho obdobia, 1973-82, zosilnel dôraz na rozdelenie programu pre odlišné vekové kategórie, kedy sa väčšia pozornosť kládla na staršie deti. Produkovali sa najmä reportáže vypovedajúce o politicko-historických témach. Zatiaľ čo sa NDR konečne zdala byť použiteľnou alternatívou západu, bolo treba zmierniť kontrolu v oblasti umenia a médií. Čo sa týka posledného obdobia, ktoré trvalo od 1983 do 1991, na rovine štruktúrnych zmien sa vytvorili 3 redakcie – žurnalizmus, film a bábky a fikcia. Program sa

skvalitňoval, tvorili sa nové formáty a zameriavalo sa na rôzne vekové skupiny. Na druhú stranu, obdobie charakterizujú zlé ekonomické podmienky, pričom existoval veľký rozdiel medzi propagandou a aktuálnym každodenným životom. Rola detských programov bola ale vždy jasná, v prvom rade bolo treba deti pomocou TV vychovávať v socialistickom duchu a oboznamovať ich so súdobou politickou klímou, no rozprávky v NDR ostávajú najúspešnejšími produktami ako DEFY, tak detskej televízie.